

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

16 червня 2026 року

Київ

№ 67

Про затвердження Змін до деяких нормативно-
правових актів Національного банку України з
питань готівкового обігу

Відповідно до статей 7, 15, 33, 38, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою сприяння розвитку фінансової інклюзії в Україні, удосконалення організації касової роботи банками та проведення надавачами платіжних послуг платіжних операцій Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до:

1) Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами), що додаються;

2) Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року № 134 (зі змінами), що додаються.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

3. Постанова набирає чинності з 26 червня 2026 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
16 червня 2026 року № 67

Зміни до Інструкції
про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних
операцій надавачами платіжних послуг в Україні

1. У розділі I:

1) у пункті 2:

підпункт 2 після слова “банків,” доповнити словами “включаючи банк фінансової інклюдзії,”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Вимоги цієї Інструкції щодо здійснення касових операцій, оформлення касових документів за операціями з готівкою в національній валюті України, визначені в підпунктах 1–6 пункту 2 розділу I цієї Інструкції, та вимоги, визначені в пункті 14 розділу I цієї Інструкції щодо розроблення внутрішніх документів, поширюються на банк фінансової інклюдзії в межах обмеженої банківської ліцензії або переоформленої діючої банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію відповідно до законодавства України.”;

2) абзац четвертий пункту 2³ після слів “Комерційний агент” доповнити словами “, включаючи комерційного агента банку фінансової інклюдзії,”;

3) розділ після пункту 13 доповнити новим пунктом 13¹ такого змісту:

“13¹. Банк фінансової інклюдзії зобов’язаний забезпечити дотримання вимог, визначених у пункті 13 розділу I цієї Інструкції, а також здійснювати:

1) діяльність з надання платіжних послуг у межах обмеженої банківської ліцензії або переоформленої діючої банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію відповідно до законодавства України;

2) оформлення касових документів за касовими операціями та проведення касових операцій відповідно до вимог, визначених у розділі VI цієї Інструкції.”.

2. У розділі VI:

1) пункт 114 викласти в такій редакції:

“114. Надавач платіжних послуг/комерційний агент приймає платежі готівкою за рахунками на сплату платежів (квартиплата та комунальні послуги,

телефонний зв'язок, телебачення, електроенергія, газ, інтернет, охорона), що формуються юридичною особою – отримувачем платежів.

Касовий документ повинен містити всі обов'язкові реквізити, зазначені в пункті 104 розділу VI цієї Інструкції, ураховуючи суть платіжної операції (внесення або видача готівки).

Надавач платіжних послуг має право оформляти платіжні інструкції на переказ коштів, прийнятих у готівковій формі в САП/САБ на підставі рахунків на сплату платежів, що формуються юридичною особою – отримувачем платежів, або на підставі інформації, наданої користувачем, що засвідчується підписом користувача.

Надавач платіжних послуг, включаючи залученого комерційного агента, зобов'язаний фіксувати в протоколі САП/САБ або реєстрі в формі, яка не допускає зміни його змісту, що підтверджує виконання зазначених касових операцій, усі операції з приймання платежів готівкою, включаючи касові операції.

Надавач платіжних послуг, який прийняв готівку на користь отримувачів платежів, з якими в такого надавача укладено договір, предметом якого є забезпечення надходження коштів отримувачу, має право на переказ цих коштів агрегованими (консолідованими) сумами отримувачам платежів за умови наявності в такого надавача платіжних послуг ліцензії на надання фінансових платіжних послуг, якою передбачено право на провадження діяльності з надання фінансових платіжних послуг з переказу коштів без відкриття рахунку та еквайрингу платіжних інструментів.

Надавач платіжних послуг, який має ліцензію на надання фінансових платіжних послуг, якою передбачено право на провадження діяльності з надання фінансових платіжних послуг з переказу коштів без відкриття рахунку та еквайрингу платіжних інструментів, має право приймати готівку від споживачів житлово-комунальних послуг в оплату житлово-комунальних послуг, перелік яких визначено статтею 5 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” (далі – Закон про ЖКП), та за послуги операторів мобільного зв'язку України, для подальшого переказу коштів агрегованими (консолідованими) сумами на підставі договору:

з підприємством житлово-комунальних послуг/оператором мобільного зв'язку України; або

з іншим надавачем платіжних послуг, який має такі договори з підприємством житлово-комунальних послуг/оператором мобільного зв'язку України.”;

2) пункти 124–124³ замінити десятьма новими пунктами 124–124⁹ такого змісту:

“124. Квитанції, що формуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом із використанням платіжних пристроїв за результатами операцій з

внесення готівки для зарахування її суми на рахунки, повинні містити такі обов'язкові реквізити:

- 1) найменування платіжної системи, якщо операція здійснювалася з її використанням;
- 2) найменування надавача платіжних послуг/комерційного агента або реквізити, за допомогою яких є можливість ідентифікувати надавача платіжних послуг/комерційного агента;
- 3) номер платіжного пристрою;
- 4) дату та час здійснення операції;
- 5) суму та валюту операції;
- 6) найменування платника;
- 7) призначення платежу/зміст операції;
- 8) повний номер мобільного телефону, який належить платнику [у форматі +380-XX (код оператора)-XXXXXXX (номер мобільного телефону)] (далі – повний номер мобільного телефону платника), у разі ініціювання внесення готівки через ПТКС, на який надавач платіжних послуг/комерційний агент надсилає платнику присвоєний одноразовий пароль або повідомляє цей пароль платнику за допомогою телефонного дзвінка для підтвердження операції з внесення готівки на екрані ПТКС;
- 9) код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі;
- 10) найменування отримувача;
- 11) номер рахунку/унікальний (повний) номер платіжного інструменту/номер електронного гаманця отримувача;
- 12) найменування надавача платіжних послуг отримувача;
- 13) код отримувача;
- 14) суму комісійної винагороди.

124¹. Надавач платіжних послуг/комерційний агент у разі ініціювання платником операції через ПТКС зобов'язаний надіслати платнику на його повний номер мобільного телефону присвоєний одноразовий пароль або повідомити цей пароль платнику за допомогою телефонного дзвінка для підтвердження операції з внесення готівки на екрані ПТКС.

124². Надавач платіжних послуг/комерційний агент зобов'язаний забезпечити під час здійснення операції з внесення готівки для ініціювання платником переказу готівки з використанням ПТКС незалежно від суми, на яку здійснюється переказ готівки:

1) введення платником на екрані ПТКС повного номера мобільного телефону платника;

2) виконання процедури перевірки належності платнику зазначеного ним для підтвердження операції з внесення готівки повного номера мобільного телефону платника одним із таких способів:

шляхом надсилання надавачем платіжних послуг/комерційним агентом присвоєного одноразового пароля на введений платником на екрані ПТКС повний номер мобільного телефону платника;

передавання цього пароля платнику за допомогою телефонного дзвінка на зазначений номер та введення платником на екрані ПТКС отриманого одноразового пароля.

124³. Надавач платіжних послуг, включаючи в разі залучення комерційних агентів, зобов'язаний постійно вживати заходів щодо унеможливлення (зниження ризиків) передавання платником одноразового пароля іншій особі, включаючи зменшення строку його дії.

124⁴. Реквізит квитанції, який визначено в підпункті 8 пункту 124 розділу VI цієї Інструкції, а також вимога пункту 124¹ розділу VI цієї Інструкції, не застосовуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом у разі виконання платіжних операцій через ПТКС щодо:

1) сплати податків, штрафів, адміністративних послуг, зборів та інших платежів до бюджету;

2) сплати платежів згідно із Законом про ЖКП/послуги за фіксований телефонний зв'язок, телебачення, інтернет, охорону;

3) оплати квитків для залізничних (включаючи приміські) перевезень;

4) оплати проїзду в міському і приміському транспорті (включаючи оплату електронних квитків для проїзду в такому транспорті);

5) оплати маршрутних пасажирських перевезень;

6) поповнення проїзних і транспортних карт для проїзду в міському і приміському транспорті;

7) оплати послуг мобільного зв'язку в межах надавача платіжних послуг, ураховуючи операції, здійснені через комерційного агента, у сумі, яка не може перевищувати 500 гривень на один номер мобільного телефону або особового рахунку в мобільного оператора України протягом календарного місяця;

8) внесення готівки через ПТКС для поповнення рахунку, до якого випущено емітований платіжний інструмент, за умови одночасного дотримання таких вимог:

повний номер платіжного інструменту, емітованого до такого рахунку, отримується надавачем платіжних послуг/комерційним агентом шляхом зчитування;

платник використовує персональний ідентифікаційний номер (далі – ПІН), який перевіряється емітентом платіжного інструменту, або платник використовує одноразовий пароль, який надсилається емітентом на фінансовий номер мобільного телефону платника або в платіжному застосунку емітента, а також перевіряється емітентом платіжного інструменту, або підтверджує платіжну операцію в платіжному застосунку емітента платіжного інструменту;

надавач платіжних послуг забезпечує зберігання протоколу успішної автентифікації платника шляхом зчитування повного номера емітованого платіжного інструменту з використанням технічних пристроїв ПТКС та використання платником ПІН/підтвердження емітентом платіжного інструменту про успішну перевірку одноразового пароля або підтвердження платіжної операції в платіжному застосунку емітента платіжного інструменту під час здійснення платіжної операції, включаючи:

повний номер емітованого платіжного інструменту;

суму операції;

дату та час виконання операції;

факт підтвердження емітентом успішної перевірки;

дату та час отримання підтвердження про успішну перевірку.

124⁵. Надавач платіжних послуг/комерційний агент забезпечує виконання платіжної операції платника з переказу готівки через платіжний пристрій виключно за умови дотримання вимог, визначених у пунктах 124–124⁴ розділу VI цієї Інструкції.

Надавачу платіжних послуг/комерційному агенту заборонено виконувати платіжну операцію в разі недотримання ним вимог пунктів 124–124⁴ розділу VI цієї Інструкції.

124⁶. Надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити зберігання квитанцій, що формуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом із використанням платіжних пристроїв за результатами операцій з внесення готівки для зарахування її суми на рахунки без застосування емітованих платіжних інструментів, для надання їх на вимогу Національного банку під час нагляду.

124⁷. Надавач платіжних послуг зобов'язаний забезпечити зберігання в операційно-обліковій системі інформації про операції з використанням платіжних пристроїв з внесення готівки для зарахування її суми на рахунки, включаючи платіжні операції, проведення яких забезпечено комерційним агентом, включаючи:

- 1) код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі;
- 2) повний номер мобільного телефону платника;
- 3) дату та час здійснення операції платником, а також дату та час надсилання одноразового пароля або переданого пароля за допомогою телефонного дзвінка на введений платником номер мобільного телефону для проведення операції;
- 4) інформацію, що підтверджує факт здійснення перевірки надавачем платіжних послуг/комерційним агентом належності платнику зазначеного ним для проведення операції повного номера мобільного телефону в порядку, визначеному в пунктах 124–124⁴ розділу VI цієї Інструкції.

124⁸. Надавач платіжних послуг/комерційний агент під час надання платіжної послуги користувачу не може бути зазначений у реквізитах касового документа як “платник” або “отримувач” за платіжною операцією, що ініційована користувачем на користь отримувача.

124⁹. Квитанції, що формуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом із використанням платіжних пристроїв за результатами операцій з внесення готівки, та інформація про операції з приймання готівки для зарахування її суми на рахунки згідно з пунктом 124⁷ розділу VI цієї Інструкції, зберігаються надавачем платіжних послуг протягом строків, визначених статтею 8 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню)

доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.

Надавачу платіжних послуг/комерційному агенту заборонено в реквізиті “повний номер мобільного телефону платника” приховувати його номер будь-якими знаками, що не відповідають даним, зазначеним платником на екрані ПТКС.”;

3) абзац дев’ятий підпункту 2 пункту 128 викласти в такій редакції:

“за рахунками, що формуються юридичною особою/фізичною особою-підприємцем – отримувачем платежів, на сплату платежів за товари, роботи, послуги;”.

3. У тексті Інструкції слова “офіційного Інтернет-представництва” замінити словами “Офіційного інтернет-представництва”.

4. У додатках до Інструкції:

1) у колонці 3 рядків 1–4 таблиці 1 додатка 5 слова “офіційного Інтернет-представництва” замінити словами “Офіційного інтернет-представництва”;

2) таблицю додатка 20 доповнити новим рядком такого змісту:

1	2	3
26	Повний номер мобільного телефону платника	Повний номер мобільного телефону платника [у форматі +380-XX (код оператора)-XXXXXXX (номер мобільного телефону)] у разі ініціювання операції через ПТКС, на який надавач платіжних послуг / комерційний агент надсилає платнику присвоєний одноразовий пароль або повідомляє цей пароль платнику за допомогою телефонного дзвінка для підтвердження операції з внесення готівки на екрані ПТКС

”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
16 червня 2026 року № 67

Зміни до Правил
визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет
національної валюти України

1. Пункт 1 розділу I після слів “банкками (філіями, відділеннями)” доповнити словами “, включаючи банки фінансової інклюзії”.
2. У тексті Правил слова “сторінках офіційного Інтернет-представництва”, “офіційного Інтернет-представництва” замінити відповідно словами “сторінці Офіційного інтернет-представництва”, “Офіційного інтернет-представництва”.